

WILBUR SMITH

LUIPAARDROTS

*Een adembenemend levensverhaal
dat leest als een avonturenroman*

AUTOBIOGRAFIE

Ook verschenen van Wilbur Smith bij Xander Uitgevers

Egypte-serie

Vallei der koningen

Het koningsgraf

Magiër

Woestijngod

Farao

De elfde plaag

Ballantyne-serie

Klauw van de valk

Furie van de valk

Triomf van de zon

Hector Cross-serie

Op volle zee

Cirkel van het kwaad

Roofdier

Courtney-serie

Roofvogels

Gouden leeuw

Moesson

Blauwe horizon

De schreeuw van de strijder

De prooi van de tijger

Wilbur Smith

Luipaardrots

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *On Leopard Rock*
Oorspronkelijke uitgever: Zaffre Publishing
Vertaling: Janet Limonard
Omslagontwerp: Lewis Csizmazia / Mecob
Omslagbeeld: John Warburton-Lee/Getty Images
Auteursfoto: Hendre Louw
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2018 Orion Mintaka (UK) Ltd
Copyright © 2018 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2018

ISBN 978 94 0160 925 8 | NUR 320

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Dit boek is voor jou, mijn NisoJon,
vergezeld van mijn onsterfelijke blijk van eeuwige liefde.*

*Je echtgenoot
Wilbur*

‘Magie bestaat niet, maar er is wel zoiets als kennis van de geheimen van de natuur.’

H. Rider Haggard, *Zij*

Inhoud

Schemering	11
Leeuwen in de nacht	21
Mijn kinderjaren	31
Mijn tienerjaren	71
Het studentenleven	87
Het leven in de mijnen	95
De wet is een lachertje	112
Het leven op zee	127
Vliegen	144
Hollywood	163
Heldendom	190
Op jacht	207
Het leven in Afrika	217
Het leven in de woestijn	254
Het leven in Amerika	274
Duiken	296
Het leven als schrijver	324
Bijlage	347

I

Schemering

Afrika is een oeroud, uitgestrekt en imponerend continent van dood en wedergeboorte. We denken misschien dat de mens in het dagelijks leven de dominante soort is, maar op deze eindeloze vlaktes waar de blauwe lucht heilig is door de verzengende zon gelden andere regels. Hier kan de mens vrij zijn en kan zijn geest rondwalen, maar alleen als hij op zijn beurt oprecht, respectvol en nederig is.

Mijn vrouw en ik zoeken in de middagzon de schaduw op. Ik ga zitten met mijn rug tegen een boom en om energie te sparen, hou ik me zo rustig mogelijk. Ik neem een slok water. Het scherpe, droge gras is bedekt onder een laagje stof, en in de lucht, in de bosjes en op de grond hoor ik het trage leven, een zacht aanhoudend gefluister, als het

bloed dat op het ritme van mijn hartslag door mijn aderen stroomt. De wildernis is net zo mooi als de liefde en net zo dodelijk als het grootste verdriet. Ik kijk naar mijn vrouw, zij kijkt naar mij en glimlacht, maar soms denk ik medelijden in haar ogen te zien, medelijden met deze gedreven man, die veroordeeld is tot onophoudelijk zwerven, op zoek naar iets ondefinieerbaars, naar iets wat waarschijnlijk altijd buiten zijn bereik zal liggen. Wie is die man aan wie ze zich heeft gegeven? Hoe ziet de reis eruit die ze samen met hem heeft gemaakt?

Een week eerder zat ze samen met mij in een primitieve schuilhut van gras en staaarde ze via een smalle opening door een smalle tunnel die door de wapendragers uit de dichte bosjes was uitgehakt, want een kogel die met duizend meter per seconde voorbij zoeft, kan door het kleinste takje van richting veranderen. De tunnel was exact vijftig meter lang, zodat het geweer met uiterste precisie gericht kon worden.

Ik liet mijn geweer in de V van een tak voor me rusten en ik hoefde het maar een paar centimeter op te tillen om te kunnen richten en vuren met de .416 Rigby, een cadeau van mijn vrouw voor ons tienjarig huwelijk.

Voordat we uit het kamp waren vertrokken hadden we gedoucht met geurloze zeep zodat de grote katten onze geur niet zo gemakkelijk zouden oppikken, met de wind mee zouden ze ons anders op meer dan drie kilometer afstand kunnen ruiken.

Niet ver van onze grashut hadden we als lokaas het karkas van een buffelvrouwtje opgehangen, en omdat we precies in de wind zaten, dreef de stank rechtstreeks onze schuilplaats in. De buffel die ik hiervoor had uitgekozen,

kon al lang niet meer kalveren en had deel uitgemaakt van een kudde van honderden van allemaal dezelfde gespierde zwarte dieren. Met een schot laag in de schouder en dwars door het hart was ze dood geweest voordat ze grond raakte. De enorme knal van het gewerschot dat over de vlakke echode, zorgde ervoor dat de kudde zich snel verspreidde, en terwijl het bloed in het harde zonlicht uit de wond stroomde, gaf de zware doodsrochel van het dier me als altijd een elektrische schok van opwinding en spijt.

De spoorzoekers hadden het dier opengesneden en in een boom opgehangen, op een hoogte dat een leeuw uitgestrekt op zijn achterpoten ervan kon eten, maar het lokaas niet helemaal kon pakken. Het duurde niet lang voordat de bromvliegen op het vlees afkwamen als kogellagers op een sterke magneet, en het rottingsproces bespoedigden.

De geur van de dood verspreidde zijn eigen unieke oerangst, en terwijl we wachtten op de katten die op de prooi af moesten komen, ging de zon langzaam onder en kreeg de bush een abrikoosachtige gloed; de kleuren werden vol en warm, zwaar van hun eigen schoonheid. In de schemering durfden de vogels tevoorschijn te komen, met schorre overgave vechtend voor hun territorium, en papagaaien scheerden als regenboogfragmenten voorbij. Een paartje nerveuze en wispelturige honingzuigers haalde in zijn schitterende verentooi nectar uit gele bloemen.

Plotseling hing er een bepaalde spanning in de lucht. Onder het karkas van de buffel liep een dier ons blikveld binnen. Ik tilde mijn geweer op en haalde de veiligheidspal er voorzichtig af, terwijl ik erachter probeerde te komen welk dier zich tegoed deed aan het aas. De gouden vacht ving het late zonlicht en deed de lichtbeige keel en de zwart ge-

punte oren oplichten. Toen het de tunnel in keek en mijn ogen achter het vizier van mijn geweerloop vond, staarden zijn immer alerte ogen met zwarte pupillen als ijsskoude stalen dolkpunten me aan.

Het was een glanzende, lenige en majestueuze grote kat. Er bestaan geen mooiere wilde dieren. Ik dacht aan de kille overwegingen die er in de kop van deze leeuw omgingen terwijl het de gevaren tegen de kansen afwoog. De mens is de baas, maar niet altijd. Hij duwt even tegen de trekker, zoals Hemingway zei, alsof je een knop indrukt, en daarmee is het allemaal voorbij. Ik richtte op de kop van het dier. Het had geen manen, het was een leeuwin. Ik zou niet schieten. Een leeuwin is te waardevol, ze schenkt leven en daarnaast staan er fikse boetes en zelfs gevangenisstraffen op het jagen op een vrouwtje. Een legale jachtsafari is goed georganiseerd en is een van de effectiefste methodes voor wildbeheer in Afrika, en daarnaast heb ik mijn eigen principes waar ik nooit van afwijk. Als je loyaal bent tegenover het land zal het je omarmen, als je willekeurig dieren doodschiet komt je ziel uiteindelijk in de hel terecht.

De leeuwin had honger, ze ging op haar achterpoten staan en begon wild van het karkas te vreten.

Mijn vrouw en ik zaten erbij als muisstille toeschouwers en keken naar de rauwe kracht van de leeuwin, iets wat nog altijd een rilling over mijn rug teweegbrengt.

We keerden nog vaak terug en herhaalden onze wake in de schuilhut, maar de oude mannetjesleeuw verscheen niet. Misschien had hij onze trucjes door en was hij nog niet klaar om de strijd te staken en zou hij tot zijn laatste snik blijven doorgaan.

Op de grazige open plekken in het bos hadden we deze ochtend koedoes en rietbokken zien lopen. Op het rulle zandpad zagen we sporen van dieren die 's nachts waren overgestoken. Er lag een berg kniehoge olifantenpoep, nog stomend in de koude morgenlucht. De poep was afkomstig van een oude olifant met slechte tanden die zijn voedsel niet goed meer kon kauwen, waardoor de mest vol zat met takjes en bladeren die nog bijna intact waren. In het stof stonden grote ronde voetafdrukken zo groot als wiel-doppen. Het waren gladde afdrukken van de onderkant van zijn poten, versleten als oude autobanden zonder profiel. Het ging om een grote, oude olifant en hij was niet ver bij ons vandaan.

We beklommen een *koppie*, een kleine heuvel, en bereikten de top net voordat de zon van achter het bos tevoorschijn kwam. Overal om ons heen glinsterde het land in het stralende daglicht en ontwaakte nieuw leven in een zee van kleuren. De spoorzoeker wees naar een stuk bos in de verte, op zo'n drie kilometer afstand. Ik zag iets grijs voor de grijze rotsen, maar ik kon niet zien wat het was, totdat het begon te bewegen. We daalden de heuvel af en liepen de goudkleurige grasvlakte op. We volgden het spoor op de sponzige aarde en konden precies zien waar de olifant bladeren en bast van de bomen had getrokken om op te eten.

We hielden een korte pauze. Ik zat met mijn benen over elkaar en de Rigby op schoot tegen een boom geleund en dacht na over de olifant. Een bul van zijn omvang had slag-tanden die elk wel veertig kilo konden wegen. Net zoals mensen links- of rechtshandig zijn, heeft een olifant ook een voorkeursslag-tand, waardoor een van de twee

korter en soms zelfs afgebroken is. In de tijd van mijn grootvader was men altijd op zoek naar ivoor, en hoe edeler het dier, hoe groter het verlangen om de trofee te bemachtigen. Maar ik weet ook dat het in feite alleen om de jacht zelf draait, want als je eenmaal een dier hebt neergeschoten, is het alleen nog een homp dood vlees. Jachtinstinct zit in iedereen; sommigen onderdrukken het, sommigen vermommen het als gedrag dat vreemd lijkt en het menselijk begrip te boven gaat, sommigen beginnen oorlogen. Ik kies ervoor om altijd verder te gaan en nooit om te kijken, en jagen heb ik altijd gedaan. En schrijven, elk boek heb ik met hart en ziel geschreven.

Op mijn achtste kreeg ik van mijn vader, Herbert Smith, mijn eerste geweer, een .22 Remington. Niet lang daarna schoot ik mijn eerste dier, en volgens de traditie smeerde mijn vader het bloed van het dode dier op mijn gezicht. Ik was nu een echte jager met het bloed als teken dat ik bijna een man was. Dagenlang weigerde ik in bad te gaan.

Op het geweer waren honderdtweëntwintig inkepingen aangebracht, een voor elk dier dat ermee was bejaagd. 'Het is nu van jou, Wilbur,' zei mijn vader, 'maar er hoort wel een soort code bij. Een erecode. Je schiet veilig. Je schiet zuiver. Je schiet alleen dieren dood die je wilt opeten.'

De Remington was van mijn vader geweest en daarvoor van mijn grootvader, Courtney James Smith. Opa Courtney had in 1880 tijdens de goudkoorts in Witwatersrand met ossenwagens goederen vervoerd, daarvoor had hij

tijdens de Zoeloe-oorlog de leiding gehad over een legergroep met Maxim-machinegeweren die de vijand met zeshonderd kogels per minuut een kopje kleiner maakten. Hij was een taaie, hij had overal een uitgesproken mening over en zat vol fantastische verhalen waaruit hijzelf altijd als geweldenaar naar voren kwam.

Jagen zat hem in het bloed. Ik had bij mijn grootvader op schoot gezeten en naar verhalen geluisterd over grote olifantenjachten die voor sport en ontspanning zorgden en voor eten voor zijn familie. ‘Je jaagt niet op een olifant met je geweer, je doodt hem met je voeten,’ zei hij. In de negentiende eeuw waren er nog geen auto’s met vierwielaandrijving, hij líép de olifant eruit. Hij legde een oude bul met één zuiver schot om, nog voordat het dier zelfs maar in de gaten had dat het werd beslopen.

In die tijd werd een jager op groot wild vereerd. Mijn grootvaders helden waren mannen als Karamojo Bell, een Schotse avonturier die zijn beroep in Brits-Oost-Afrika uitoefende en bekendstond als een van de beste ivoorjagers ooit en vanwege het perfectioneren van het moeilijke diagonale schot vanaf de achterzijde van een olifant, bekend als het Bell Shot, dat voor een onmiddellijke dood zorgde. Daarnaast had je nog Frederick Selous, ontdekkingsreiziger, jager en natuurbeschermer, die met zijn waargebeurde avonturen H. Rider Haggard tot het fictieve personage Allan Quatermain inspireerde. Tussen 1874 en 1876 schoot Selous achtenzeventig olifanten met een musket met korte loop waarmee hij kogels van een kwart pond afvuurde. Hij was een soort Indiana Jones avant la lettre, een victoriaanse gentleman met een wild, ontembaar trekje.

Dat is verleden tijd, net zoals mijn vader en grootvader.

De tijdgeest is veranderd en we hebben nu andere helden, media-idolen en beroemdheden, zij het misschien niet zo echt als de goden van weleer.

Ik rust uit, ik zit te dromen en in mijn verbeelding leeft mijn grootvader voort. Ik hoor zijn stem: ‘De middaghitte en de kracht van de zon werden wat minder en wij vervolgden onze tocht. De eerste spoorzoeker zag de verstoring in het gras en de kleine plekken waar de olifanten met hun voetzolen het mos op de rotsen hadden beschadigd. In een ravijn tussen twee bergen lag een plas brak, smerig stinkend water, maar de bul had er gedronken en had er een berg gele mest achtergelaten. Iets verderop had hij van een groepje maroelabomen gegeten, waarvan wordt beweerd dat de rijpe vruchten, als ze op de grond zijn gevallen en daar liggen te gisten, de olifanten waanzinnig van dronkenschap maken.

Wilbur, een olifant moet elke dag meer dan een ton planten en ander groen eten en daarvoor moet hij telkens stoppen. Op zo’n moment is het dier het kwetsbaarst. Hij kan slecht zien, en omdat de ogen vrij ver naar achteren op zijn schedel zitten is zijn zicht ook nog eens beperkt. En bij het achteromkijken heeft hij waarschijnlijk last van zijn grote oren. Hij heeft een scherp gehoor en kan bewegingen griezelig precies waarnemen.

Over de stille vlakte echode een gegrom dat klonk als een luid gespin, het geluid van een olifant die zich op zijn gemak voelt en lekker aan het eten is. We trokken verder de wildernis in en plotseling hoorden we een enorm kabaal van brekende twijgen en takken die van bomen werden gerukt, en daar stond hij, met vriendelijk wapperende oren. Ik kon een van zijn ogen zien, grijs van ouderdom en

tranend alsof hij zich bewust was van zijn verval en het naderende einde. Het was een verdrietig moment, ik werd overspoeld door een melancholie die alle standvastigheid van daarvoor tenietdeed.

Zijn enorme slagstanden waren een zware last en die last werd elke dag moeilijker te dragen. Zijn gewrichten deden pijn bij elke stap en als hij in de zeventig was, zou zijn zesde stel kiezen nu helemaal versleten zijn en zou hij een hongerdood sterven omdat hij niet kon leven op zacht gras en fruit, het enige wat hij nog kon eten. Zijn huid hing slap om zijn botten met rimpels als diepe barsten. En toch gedroeg hij zich nog steeds uitdagend, onverzettelijk, vastberaden.

Een schot door zijn hersens zou de bul op slag doden. Ik tilde mijn geweer op en vertrouwde op mijn ervaring en instinct. Ik ademde diep in, maar ik kon mijn hart niet het zwijgen opleggen.

De oude mannetjesolifant die ik op nog geen twintig meter afstand in mijn vizier had, was aan het eind van zijn leven, maar hij stond nog steeds trots tussen de bomen, at van het gras van zijn thuisland en bevestigde met zijn logge lijf zijn indrukwekkende aanwezigheid en de ondoorgrondelijke wil van de natuur. Een paar jaar eerder zou ik de trekker in een ondoordacht moment gewoon hebben overgehaald, maar nu ik zelf ook ouder was, voelde ik me verbonden met zijn leven en zijn worstelende stoïcijnse geest die de achtervolging nooit zou opgeven.

Ik moest snel beslissen, anders zou de bul merken dat ik er was en zou hij aanvallen.

Terwijl de dag ten einde kwam en overging in de avond-schemering werd ik omringd door een kalmte en stilte als-

of de vogels allemaal tegelijk wachtten voordat ze weer verder zouden vliegen. Ik liet mijn geweer zakken, deed een stap achteruit en maakte me met zo min mogelijk geluid uit de voeten.’